



**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1946/19-T

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Ostrava-Hrabová, Reymontova 2a, příspěvková organizace
Sídlo	Reymontova 2a, 720 00 Ostrava-Hrabová
E-mail	dd@ddhrabova.cz
IČ	61989339
Identifikátor	600031683
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaroslav Dvořák
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Reymontova 2a, 720 00 Ostrava-Hrabová
Termín inspekční činnosti	23. 10. 2019 – 25. 10. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Ostrava-Hrabová, Reymontova 2a, příspěvková organizace (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny.

Ve čtyřech rodinných skupinách bylo umístěno 26 dětí a tři zletilé nezaopatřené osoby absolvující střední, vyšší odbornou a vysokou školu byly v péči zařízení na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na povolání. Fyzický stav k termínu inspekční činnosti byl 28 osob – jedno dítě bylo na útěku.

Dětský domov je bezbariérový. Stravování je zajištěno vlastní školní jídelnou.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Realizace výchovně vzdělávacích činností, jednotlivé cíle a kroky, jsou stanoveny ve školním vzdělávacím programu dětského domova. Obsah vzdělávání vychází z ročního plánu výchovně vzdělávací činnosti, který je průběžně naplňován a vyhodnocován. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností, na jejichž obsahu se děti mají možnost podílet, konkretizují aktivity rodinných skupin i jednotlivců pro jednotlivé dny v týdnu. Přístup k těmto dokumentům je všem zúčastněným umožněn.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Ředitel na svou zástupkyni delegoval některé pravomoci. Přímo pedagogickou činnost ředitel vykonává pravidelně v průběhu týdne v rámci jednotlivých rodinných skupin. Při řízení subjektu využívá ředitel každodenní kontakt se všemi zaměstnanci. Plán kontrolní a hospitační činnosti je nastaven a průběžně vykonáván. Závěry z hospitační činnosti jsou projednávány na pedagogických radách. Jejich frekvence je dostatečná k řešení aktuálních situací jednotlivých rodinných skupin a zejména naléhavého stavu dětí. Podíl dětí na procesu vzdělávání a na organizaci dění v dětském domově je zabezpečen prostřednictvím pravidelného setkávání všech rodinných skupin za účasti ředitele jako alternativy správy dětí.

Rozpis služeb přímé pedagogické činnosti vychovatelů byl vhodně nastaven, péče o děti v nočních hodinách byla v dostatečném počtu zabezpečena nepedagogickými pracovníky. Od školního roku 2019/2020 došlo k personální změně na pracovním místě sociální pracovníce a dvou vychovatelů, který neměl negativní vliv na chod dětského domova. Tým pedagogických pracovníků je nadále stabilní a jeho počet dostačující, což přispívalo k větší diferencované péči a vnímanému psychickému bezpečí. Dětem byla na základě různých projevů chování, případně diagnostikované poruchy chování zabezpečena intervenční pomoc (např. psychoterapie, medikace) klinickou psycholožkou nebo pedopsychiatrem, děti s vadou řeči navštěvovaly logopedickou ambulanci.

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků ředitel podporuje a další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřuje zejména na aktualizaci právních předpisů a specifické projevy dětí (agresivita, rizikové chování).

Kontakty s rodiči zajišťuje především vedení dětského domova a sociální pracovníce. V pravidelných intervalech zákonné zástupce písemně informuje o výsledcích výchovy a vzdělávání v zařízení. Ve spolupráci s pracovníky orgánu sociálně právní ochrany dětí podněcuje DD rodiče ke kontaktům se svými dětmi. U významné části umístěných dětí se dařilo v pravidelných intervalech zajistit víkendové pobyty u rodičů. Dětem není bráněno v telefonickém kontaktu s rodiči prostřednictvím telefonu zařízení či z jejich telefonů.

Stanovená výše kapesného odpovídá vnitřnímu řádu DD. Nicméně, nebyl uplatňován motivační prvek při jeho udělování, nebyly zohledňovány individuální výsledky každého dítěte. S kapesným děti mohly hospodařit samostatně, což v dětech rozvíjelo správné návyky

v oblasti finanční gramotnosti. Děti starší 16 let vykonávají brigádnickou činnost a se svými výdělky mají možnost si samostatně nakládat a hospodařit.

Prevence sociálně patologických jevů byla v zařízení zabezpečována průběžně všemi pedagogickými zaměstnanci, ale i externími pracovníky nebo organizacemi. Minimální preventivní program byl nastaven pouze v obecné rovině. Jeho obsah postrádal správné vyhodnocení nevhodného chování dětí v uplynulém období (útěky, alkohol, kouření), způsob předcházení a minimalizaci výskytu těchto jevů. Nedílnou součástí preventivního programu se staly podporované volnočasové aktivity mimo zařízení, pořádané jinými organizacemi mimo DD.

V budově zařízení mají děti k dispozici schránku důvěry, kam mohou umisťovat svoje písemné požadavky, upozornění, stížnosti, dotazy, dětmi ale není využívána. Děti vědí o možnosti jejího využití, ale z rozhovorů s nimi bylo zjištěno, že se raději svěřují osobně, především pedagogickým pracovníkům DD.

Prostředí DD je estetické, čisté, prostorové uspořádání a vybavení se podobá běžné domácnosti. Každá rodinná skupina má uzavřený prostor, ve kterém jsou ložnice, obývací pokoj, nově zmodernizované kuchyně a sociální zařízení. V rámci trávení volného času děti využívají velký společensko-sportovní sál se stolem na stolní tenis. K relaxačním a sportovním aktivitám slouží dětem venkovní areál se zelení, bazénem, hřištěm, trampolínou a koutkem pro nejmladší děti s hracími prvky. V ložnicích mělo každé dítě svůj prostor pro učení, odpočinek i klidové aktivity, psací stůl a v některých pokojích nové skříně pro ukládání osobních věcí. V každém obývacím pokoji byl umístěn počítač, který mohly běžně používat. Děti předškolního a mladšího školního věku nemají k dispozici nábytek dle antropometrických požadavků. DD poskytuje dětem plné přímé zaopatření včetně pořízení vybavení pro sport, turistiku a zájmové činnosti, náklady na dopravu dětí k zákonným zástupcům hradí zařízení individuálně.

Hodnocení průběhu vzdělávání

S právy, povinnostmi, prostředím DD a podmínkami k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví jsou při příchodu do zařízení děti seznámeny ředitelem i vychovateli jednotlivých rodinných skupin. Z rozhovorů s dětmi bylo patrné, že svá práva a povinnosti dokáží interpretovat a rozumí jim. Adaptační období dítěte je stanoveno individuálně, zpravidla trvá 4 až 8 týdnů a jeho výsledkem je zapracování programu rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) do celoročního plánu rodinné skupiny. Všichni vychovatelé příslušné rodinné skupiny pak čtvrtletně společně vyhodnocují naplňování cílů PROD. Také spolupráce s metodikem příslušného spádového dětského diagnostického ústavu při stanovování vhodných výchovných a vzdělávacích postupů přispívá k efektivnímu naplňování cílů poskytované péče. Pedagogové zařízení přizpůsobují v tomto obtížném období dítěti péči vzhledem k jeho mentální úrovni, stupni sociálního vývoje a jeho individuálních zvláštích.

Při zařazování dětí do rodinných skupin jsou vedením zařízení respektovány sourozenecké vazby. Brání-li tomu provozní či zdravotní důvody či závažné okolnosti ve vývoji a vztazích, jsou sourozenci umístěni do stejné rodinné skupiny později v nejbližším možném termínu.

Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti v oblasti denního režimu zajišťovaly vhodný poměr mezi volným a řízeným časem dětí. Ve výchovných strategiích v praktických činnostech je položen důraz na vzdělávací potřeby dětí, na rozvoj jejich osobnosti, vlastní rozhodování a smysluplné trávení volného času. Jedním ze základních cílů aplikovaného výchovně vzdělávacího procesu je utváření hodnotového systému dětí v oblasti mravní (poznávací, citové a volní součásti osobnosti). Vychovatelé podporují účast dětí

v zájmových aktivitách mimo zařízení, většina dětí pravidelně docházela do různorodých sportovních, uměleckých či volnočasových aktivit, což jim kromě jiného umožňovalo utvářet a udržovat vztahy v přirozeném sociálním prostředí mimo zařízení.

Ve vzdělávacím procesu v odpoledních hodinách vychovatelé kladli důraz na posilování vlastní zodpovědnosti dětí za svoje chování a za přípravu do školy. Mladší děti si hrály mezi sebou nebo s hračkami. Starší děti se pod vedením pedagogů připravovaly do školy, vypracovávaly úkoly i s využitím počítače. Vychovatelé důsledně sledovali plnění úkolů, povzbuzovali děti pochvalou, věnovali zvýšenou pozornost dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Po zvládnutí svých povinností měly možnost volit společnou sportovní či rekreační činnost na zahradě dětského domova, či využily volna k samostatným vycházkám, které mohou vykonávat v průběhu celého týdne. V rodinných skupinách panovala příjemná atmosféra, pedagogové i děti mají k sobě navzájem pozitivní sociální nebo citové vazby. Volný pohyb dětí v DD nebyl omezen, děti se navzájem (se souhlasem vychovatele) navštěvovaly, sociální vztahy v rámci všech rodinných skupin dětí udržovaly a rozvíjely.

Ve všech realizovaných činnostech bylo patrné propojení s reálným životem. Děti s pedagogy otevřeně komunikovaly, sdělovaly svoje zážitky. Dostatek času i prostoru měly k různým formám relaxace. Vychovatelé podporovali především kompetence sociální, komunikativní, pracovní a kompetence k učení a řešení problémů. Příprava na samostatný život zahrnovala nezbytné činnosti, které se účelně střídaly s ohledem na věk a individuální zvláštnosti dětí. Pedagogové vedli děti k sebehodnocení zejména při přípravě do školy. Domácí pracovní činnosti probíhaly dle věku průběžně.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se zabývá výsledky výchovy a vzdělávání. Pravidelně sleduje psychosomatický stav umístěných dětí a vede o nich zápisy v jejich v osobní dokumentaci. Výsledky výchovy a vzdělávání jak v DD, tak i výsledky výuky ve školách, které děti navštěvují, jsou průběžně projednávány na jednáních pedagogické rady. Úspěchy dětí (zlepšení prospěchu i chování) jsou vychovateli oceňovány a případné příčiny jednotlivých školních neúspěchů analyzovány s přijetím optimálního řešení. V rámci prevence školní neúspěšnosti dětí vychovatelé průběžně spolupracují s třídními učiteli, pravidelně se účastní třídních schůzek, výsledky jednání zaznamenávají do knihy denní evidence. Pedagogové zařízení ve sledovaném období udělovali zejména kladná opatření ve výchově k větší motivaci v jejich chování. Hodnocení dětí probíhalo převážně slovně neprodleně po vykonání zadaného úkolu, v rámci každodenního hodnocení jednotlivců rodinné skupiny nebo pravidelně při setkávání celé komunity DD.

Pro DD je prioritní spolupráce s biologickými rodinami dětí, která je často problematická. Přesto zařízení usiluje o co nejčastější jejich kontakt jak v DD, tak i v rodinách osob odpovědných za výchovu. Pobyty jsou uskutečňovány během víkendů i prázdnin. DD umožňuje setkávání se spolužáky, kamarády či jinými osobami, které jsou v určitém konkrétním vztahu k dítěti.

Výchovně vzdělávací výsledky dětí odpovídaly očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu. Pedagogové věnovali dostatečnou pozornost nejen motivaci dětí ke vzdělávání, ale i dosahování jejich úspěšnosti ve vzdělávání. Pedagogové podporují děti v jejich aktivitě při výběru školy a následnému profesnímu uplatnění. Všechny děti nad 15 let a nezaopatřené zletilé osoby se aktuálně vzdělávají ve střední, vyšší odborné nebo vysoké škole. V oblasti vedení dětí k účelnému využívání volného času vytváří DD všem dětem

podmínky pro jejich zájmovou činnost účastí v různých dostupných formách mimoškolních aktivit. Děti tak rozvíjejí své sociální a personální kompetence v jiném prostředí.

DD sleduje socializaci a začlenění do společnosti zletilých nezaopatřených osob, poskytuje jim poradenskou pomoc, a to především při zabezpečení jejich zaměstnání, bydlení či řešení tíživých životních situací. Informace o zapojení svých bývalých dětí do občanského, pracovního či osobního života zařízení získává převážně prostřednictvím udržovaných osobních kontaktů. Dětský domov je s mnohými z nich i v kontaktu prostřednictvím sociální sítě, v písemném i telefonickém spojení. Zařízení pravidelně pořádá setkání s bývalými dětmi, vyrůstajícími v DD, kteří dle jejich sdělení, jsou úspěšní ve svém dalším životě.

Za poslední tři roky se podařilo DD ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí umístit sedm dětí do pěstounské péče. V regionálním srovnání je tento počet umístěných dětí vysoký.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Nástup nové sociální pracovnice a dvou vychovatelů od školního roku 2019/2020.
- Pokračující modernizace vybavení jednotlivých rodinných skupin – nábytek, kuchyně.

Silné stránky

- Dětský domov je úspěšný v motivaci dětí a nezaopatřených zletilých osob k dosahování co nejvyššího stupně vzdělání.
- Estetické prostředí dětského domova přispívá ke kladnému vztahu dětí k materiálním hodnotám.
- Dětský domov vytváří podmínky pro úspěšný odchod dětí do pěstounské péče.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Kapesné dětí neplní svoji motivační funkci. Děti získávaly určenou částku danou vnitřním řádem v rámci vymezeného rozsahu pro danou věkovou skupinu, kapesné však nezohledňovalo individuální výsledky dětí.
- Minimální preventivní program školského zařízení nereflektuje, ve stanovení adekvátních forem prevence, aktuální patologické projevy jednotlivých dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat kapesné jako motivačního činitele pro děti.
- Doplnit minimální preventivní program o další formy práce s dětmi v závislosti na vyhodnocení aktuálního negativního chování dětí.
- Doplnit materiální podmínky zařízení pro malé děti stoly a židlemi, které by podpořily návyky správného sezení např. při rozvoji grafomotoriky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny ke dni 26. 6. 2015, čj. ZL/050/2001, včetně 9 dodatků
2. Jmenovací dekret ředitele Dětského domova a Školní jídelny, Ostrava-Hrabová, Reymontova 2a, příspěvková organizace, dnem 1. 2. 2012
3. Oznámení zřizovatele o pokračování výkonu funkce ředitele ze dne 25. 1. 2018
4. Studium pro ředitele škol a školských zařízení, ze dne 12. 12. 2007
5. Školní vzdělávací program, s účinností od 27. 8. 2018
6. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2017/2018
7. Kniha se záznamy pedagogických rad vedená od 9. 1. 2019
8. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2019/2020
9. Seznam zaměstnanců platný k termínu inspekční činnosti
10. Personální dokumentace zaměstnanců dětského domova (vzorek) – doklady o vzdělání, psychologická vyšetření, výpisy z evidence Rejstříku trestů, přehled o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2019/2020
12. Vnitřní řád dětského domova platný od 28. 1. 2019
13. Seznam udělených/uložených opatření ve výchově za období od 1. 9. 2018
14. Týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti, vedené od září 2019 k termínu inspekční činnosti v elektronické podobě
15. Knihy denní evidence 1. – 4. rodinné skupiny, vedené od září 2019 k termínu inspekční činnosti v elektronické podobě
16. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin, platné k termínu inspekční činnosti
17. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení k termínu inspekční činnosti (vzorek)
18. Programy rozvoje osobnosti dětí za školní roky 2019/2020
19. Smlouva o poskytnutí plného přímého zaopatření po skončení výkonu ústavní výchovy do ukončení přípravy na budoucí povolání
20. Minimální preventivní program pro školní rok 2019/2020
21. Hodnocení minimálního preventivního programu za školní rok 2018/2019
22. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2019/2020
23. Kniha oficiálních návštěv vedená od roku 2001 k termínu inspekční činnosti

24. Kniha návštěv u dětí vedená od února 2016
25. Jednací protokol (elektronická verze)
26. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, rok 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejímu obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iveta Galušková v. r.

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor

Mgr. Pavel Schönwälder v. r.

Ing. Pavel Hon, kontrolní pracovník

Ing. Pavel Hon v. r.

V Ostravě 11. listopadu 2019

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jaroslav Dvořák
ředitel školského zařízení

Mgr. Jaroslav Dvořák v. r.

V Ostravě 21. listopadu 2019